

# Cal saber triar

*Carles Castell Puig*

Conte presentat en el 15è Premi de  
narrativa curta per Internet TINET

**Tinet**  
[www.tinet.cat](http://www.tinet.cat)

Entro a la sala d'espera del centre mèdic i descobreixo el Ricart assegut en una de les cadires de plàstic taronja. No l'he tornat a veure d'ençà que vam acabar la carrera, fa més de vint anys, però el reconec a l'instant. El cap mig cot em facilita la visió d'una calvície més que incipient, però no ha canviat en gaire més. Se'l veu encara prim i atlètic, sempre havia estat un gran esportista, i ningú no diria que, com jo, ja ha sobrepassat àmpliament els quaranta. M'hi acosto amb un somriure sincer per la felicitat coincidència. Quan em trobo a un parell de metres aixeca el cap i em mira desconcertat, com si es preguntés qui és aquell desconegut que se li apropa. De seguida em reconeix i intenta dibuixar també un somriure, però la preocupació que reflecteix el seu semblant fa que quedi en una ganyota grotesca.

Ens passem cinc minuts posant-nos al dia dels principals esdeveniments dels darrers vint anys –feina, dona, canalla, viatges, res d'especial–, sense que el Ricart deixi de mostrar aquest rictus d'amoïnament. A la fi, em decideixo a demanar-li si li passa alguna cosa. Després de tot, ens trobem a la sala d'espera d'un hospital.

– Escolta –redueixo el to de veu i m'hi acosto més, cercant la intimitat necessària–, no te'n deu passar cap de grossa, oi?

Abaixa els ulls, que em semblen humits, però potser m'equivoco, i prem amb força el sobre que duu a les mans. Per la mida i els segells, conté una radiografia. Després d'uns segons, respira a fons, es gira cap a mi i em deixa anar la bomba:

–M'estic morint, Andreu.

La veu li tremola però gairebé no me n'adono degut al sobresalt que em causa. Una esgarrifança em recorre tota l'esquena, ericant-me els pèls de braços i cames. Collons, pobre Ricart! Jo he anat a l'hospital preocupat per una rucada i el pobre Ricart s'està morint. Hòstia, la vida, quines punyalades que ens clava!

Passats els primers moments de desconcert reuneixo els ànims suficients per demanar-li què té. Em respon amb veu forta i segura, havent recuperat de cop la serenitat que sempre l'havia caracteritzat:

—Càncer de pulmó.

Aquestes tres simples paraules donen el tret de sortida a una detallada explicació de la descoberta, l'evolució i el futur desenllaç —tràgic, ben tràgic— de la malaltia, amb tota mena de detalls sobre la seva simptomatologia, les proves mèdiques realitzades i els tractament que haurà d'iniciar en breu. De la seva explicació dedueixo que pot haver-hi un bri d'esperança, en funció del diagnòstic definitiu, que encara li han de facilitar.

—Què va —em respon amb un posat enutjat, i fa petar la llengua—. Tant de bo fos així —continua, canviant el to i mirant de recuperar l'empatia, que ha desaparegut per uns moment—, però els resultats de les proves no deixen lloc al dubte. I t'ho dic amb coneixement de causa, perquè m'he llegit tots els resultats de dalt a baix. Tantes vegades que gairebé me'ls sé de memòria.

I torna a caure en un silenci dens, asfixiant, si més no per a mi. Ell se'n refà i pronuncia una frase que m'acaba d'ensorrar:

—I això no és el pitjor...

Deixa que les paraules ressonin uns instants entre nosaltres. Com que sóc incapaç d'imaginar-me què és pitjor que morir als quaranta de càncer de pulmó, empasso saliva un parell de cops i em disposo a esperar la següent investida.

—Dijous tinc visita al cardiòleg. —Em mira de cua d'ull per veure la meua reacció. No he mogut ni un múscul—. Totes les proves indiquen que pateixo una síndrome inexplicable que m'afecta tant les artèries com les vàlvules coronàries... Ara mateix el cor amb prou feines em funciona al vint per cent. Em temo que el càncer de pulmó no arribarà a temps de matar-me... —conclou amb un cert sarcasme.

I de la mateixa manera que m'ha detallat totes les circumstàncies relatives al seu càncer de pulmó, m'explica fil per randa les vicissituds mèdiques relacionades amb el seu extremadament greu problema cardíac, i molt especialment la seva interpretació de la muntanya de proves mèdiques que li han practicat. Com ha succeït amb el càncer, hi ha alguna cosa que no m'acaba de quadrar.

—Però Ricart, encara no tens cap diagnòstic mèdic concloent sobre tot això que dius...

Ho he expressat amb tota la meua esperança i bona voluntat, desitjant de tot cor que no sigui tan greu, però el Ricart s'ho pren com si l'hagués traït.

—Tu també? —esclata, però de seguida abaixa la veu en adonar-se que la gent ens mira—. És que ningú no es pensa prendre seriosament les meves malalties? —Intenta contenir la ràbia, però li resulta extremadament difícil. Em sap greu haver-lo fet empenyar, però qui

podia esperar una reacció tan vehement? A veure si encara patirà un infart aquí mateix! – I la resta de coses que em passen, què? – continua, ben vermell de cara– La pancreatitis, el càncer de pròstata, la fibromiàlgia, la periodontitis... tampoc no són res?

Aleshores descobreixo per on va el mal parit del Ricart. És un collons d'hipocondríac! La mare que el va parir, quin ensurt que m'ha fotut! I així li dic:

–Ricart, tio, ets un cabró! No pots anar fotent aquests esglais a la gent! Tu ets un hipocondríac de collons i on necessites anar és al psiquiatra.

Les meves paraules el fan desinflar-se i de sobte comença a somicar. Ja ens hem convertit en l'espectacle de la sala d'espera, ben plena de gent que suporta amb paciència i avorriment els habituals endarreriments. Ningú no es vol perdre una mica de distracció.

–No puc fer-hi res, Andreu, de debò –aconsegueix articular entre sanglot i sanglot–. És més fort que jo, és superior a la meva voluntat... Si sabessis com pateixo. I sobretot, com faig patir els altres...

–Ho sé, Ricart, ho sé.

La meua veu constitueix un bàlsam que el calma de cop. Els seus ulls semblen haver recuperat la pau i la confiança, i em fiten a l'espera del que diré a continuació. El Ricart és conscient que estic a punt de confessar-li alguna cosa crucial. No em queda més remei que sincerar-me amb ell:

–Fa uns anys jo vaig passar pel mateix que tu. Allò no era vida. Ni per a mi, ni per a la meua família. –M'aturo per assegurar-me que m'està escoltant, però només em cal

contemplar la seva mirada—. A la fi, em vaig posar en mans d'especialistes. Curar, curar, no es pot dir que m'hagin curat —reconec en un to més distès—, però això meu ja és una altra cosa.

El Ricart resta immòbil, crec que ni tan sols respira, com si esperés la sentència sàvia i definitiva de l'oracle. No el vull fer patir més i vaig al gra:

—Ricart, no es pot viure pensant contínuament que pateixes totes les malalties del món. Per fer això, val més morir-se de debò —Amb un cop de cap m'indica que està d'acord—. Has de fer com vaig fer jo: triar només una afecció. —Obre uns ulls com a taronges i després els torna a aclucar per demostrar-me el seu interès i animar-me a continuar—. Centra't en una sola malaltia i dedica-t'hi en cos i ànima. T'asseguro que en ben poc temps t'hi acostumes i pots portar una vida perfectament normal. Sobretot si esculls una malaltia normaleta, que no doni gaire la llauna. —El Ricart inclina una mica el cap, com valorant tot allò que li estic dient—. Jo, després de donar-li moltes voltes, em vaig decantar per la tuberculosi. És fantàstic, tu. —De mica en mica, la conversa ha anat perdent tot el dramatisme, com es mostra en l'expressió relaxada del Ricart—. Cada any per aquestes dates, quan em refredo i tusso molt, estic convençut que he agafat la tuberculosi. En pocs dies aconseguixo mostrar tots els símptomes: suor, mareigs, pèrdua de pes, calfreds... i vinc de seguida al pneumòleg. Això sí, has d'anar canviant de centre si vols que et facin una mica de cas. Les proves mèdiques són variades i poc molestes: analítiques, radiografies, revisions generals... Tot plegat força agradable. Jo de tu no elegiria mai una malaltia del sistema digestiu, perquè sempre acabes amb endoscòpies

i colonoscòpies. Ara bé, això és molt personal de cadascú...

—Senyor Andreu Llançà. Box número set —crida una veu metàl·lica pels altaveus.

—Ostres, Ricart, em sap greu però me n'he d'anar. —Em començo a aixecar i li poso la mà a l'espatlla—. Pensa seriosament en tot això que t'he explicat.

—No, no, si ja veig que tens raó —assegura mentre fa anar el cap amunt i avall. Dubta un moment i m'abraça—. Gràcies per tot, Andreu. De debò que m'has ajudat molt. Per cert —em diu quan ja vaig per entrar—, que no sigui res això de la tuberculosi.

Em giro per tornar-lo a saludar i veig que resta dempeus al mig de la sala, amb la radiografia a la mà, pensarós. A la fi, mou un peu, després l'altre, molt lentament, com si aprenqués a caminar de nou, fins que va agafant embranzida i es dirigeix cap a la porta de sortida.

Obro la porta del box número set amb una tos que em puja del fons de les entranyes. Escupo una flegma en el mocador i adreço a la doctora una mirada de profunda preocupació.

Primera edició en ePUB i PDF: juny de 2012.

Aquest relat fou presentat en la 15a edició del Premi de narrativa curta per Internet TINET, inclòs dins el cartell de Premis Literaris Ciutat de Tarragona 2011-2012 convocat per l'Ajuntament de Tarragona, Òmnium Cultural del Tarragonès i el Centre de Normalització Lingüística de Tarragona, amb el patrocini de la Diputació de Tarragona.

Publicat a [www.tinet.cat](http://www.tinet.cat).

Distribució sota llicència "[Reconeixement – No Comercial – Sense Obra Derivada \(by-nc-nd\) 3.0 Espanya](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/)" de Creative Commons.

